



# AİLE ŞİRKETLERİNİN HALKA AÇILMA POLİTİKA VE STRATEJİLERİ

**Dr. Murat KÜÇÜKBEZİRCİ**  
Aile Şirketleri Hizmetler Lideri  
Yönetim Danışmanlığı Koordinatörü

## İÇİNDEKİLER

AİLE ŞİRKETLERİNİN HALKA AÇILMA POLİTİKA VE STRATEJİLERİ .....	3
A. AİLE ŞİRKETLERİ NEDEN HALKA AÇILIR? NEDEN AÇILMAZ? .....	3
•Aile Şirketleri Halka Açılmada Ne Fayda Sağlar? .....	6
•Aile Şirketleri Halka Açılmada Ne Kaybeder? .....	6

# AİLE ŞİRKETLERİNİN HALKA AÇILMA POLİTİKA VE STRATEJİLERİ

---

## A. AİLE ŞİRKETLERİ NEDEN HALKA AÇILIR? NEDEN AÇILMAZ?

Aile şirketleri, faaliyetlerinin gelişmesi, farklılaşması amacına yönelik olarak, yaşamlarının bazı dönemlerinde, finansal kaynağa ihtiyaç duyarlar. Finansal kaynakları elde etmek için ya da hissedarların hisselerini paraya çevirme düşünceleri onlara hisselerini satma imkânı sağlayabilmek amacıyla halka açılma kararı alırlar. Halka açılma süreci, stratejik planlamaların iyi yapılmasını gerektiren bir karardır. Yönetim kurulunun, yönetimin dikkatlice, özenle, planlı bir şekliyle hazırlanmasını gerektiren aşamaları vardır. Farklı uzmanlık gerektiren alanlar ile çalışmasını gerektiren bir aşamalar bütünüdür, karmaşık bir süreçtir.

- **Finansman Sağlamak En Önemli Nedenlerden Birisidir**

Şirketler sektörün ve şirketin içinde bulunduğu şartlara göre farklı finans seçenekleri oluşturmakta, kullanmaktadırlar. Oluşturulan her bir finansman yönetiminin kendi iç yapısında farklı yapıları vardır. Şirketlerin halka arza yönelik finansman yönetimini seçmeleri daha az maliyetli ve uzun vadeli bir kaynak oluşumunu sağlamaktadır. Halka arz olunan şirketin hisseleri de artık teminat hükmüne geçmektedir. Şirketler halka açıldıktan sonra payları borsada işlem görmeye başladığı andan itibaren paylarının teminat hükmü ifade etmesi ile kredi kullanabilme durumu da oluşmaktadır.

- **Şirketin Yurtiçi ve Yurtdışı Bilinirliğinin Artması**

Hisseleri borsada işlem gören şirketlerin bilgileri şeffaf olarak yurtiçi ve yurtdışı yatırımcılara sürekli olarak ulaştırılmakta, bilgilendirilmektedirler. Borsaya ulaşan bilgilerin yayımlanması, şirketin bilinirliğinde, şirket ürünlerinin yurtiçinde ve yurtdışında tanınmalarını sağlamakta, olumlu etki yapmaktadır. Tanınırlığın artması neticesinde, sektörden veya sektör harici iş birliklerinin gelişebilme imkânları da beraberinde gelebilmektedir.

- **Kurumsal Yönetim ve Kurumsallaşmaya Etkisi**

Şirketlerin hisselerinin, paylarının organize piyasalarda, borsalarda işlem görmesi, şeffaf bir yönetim anlayışının olmasını beraberinde getirir. Şirket faaliyetlerinin, gelişmelerin belli ilkeler dahilinde kamu ve paydaşlar ile paylaşılması, denetimden geçmiş finansal verilerin şeffaf olarak kamuya duyurulması kamuyu aydınlatma ilkelerinin bir gereğidir. Şirketler sürekli gelişim ve farklılaşma adımlarını atmak durumunda kalırlar. İş süreçlerini geliştirmek, bu durum profesyonel yönetim aşamalarının gelişmesini sağlamaktadır. Şirketler halka arz sonrası kamuya ve paydaşlarına sürekli bilgi sağlamak zorundadır. Bu sebepten dolayı daha etkin profesyonel yönetim anlayışları ile çalışmak durumundadırlar. Bu yapıda kurumsallaşma yapılarına olumlu bir etki oluşturmaktadır.

- **Halka Arz Sonrası Kredibilite Değerliliğinin Oluşması**

Şirketin halka arz sonrası paylarının borsada işlem görmesi, bütün paydaşları ile ilişkili olduğu tarafların farklılaştığını, geliştiğini, büyümenin oluşacağını, şeffaflık ile hareket edileceğini bilmeleri sebebiyle kredibilitesi farklılaşmış, artmış olacaktır.

- **Halka Arz Olunan Şirketin Diğer Alternatif Finans Kaynakları (Tahvil, Kira Sertifikası...) İle Borçlanabilmek İmkanları**

Halka açılmış, borsada işlem gören şirketler bono, tahvil, kira sertifikası ihracı yoluyla borçlanabilme, alternatif finansman elde edebilme yeteneği artmış olmaktadır, daha kolay gerçekleşmektedir. Daha az maliyetle finansman kaynaklarına ulaşabilmektedir.

- **Halka Arz Olunan Şirket Artık Global Piyasalarda Yer Almaktadır**

Şirketin hisselerinin borsada işlem görmeye başlaması ile artık diğer ülkelerde de menkul kıymet ihraç edebilirler. İlgili ülkede menkul kıymetlerini kote ettirerek borsada işlem görmelerini sağlayabilirler. Artık küresel piyasalarda işlem yapabilir, yabancı ortaklıkları kolayca oluşturabilme imkanına sahip olabilirler. Artık piyasada finansmanın maliyetinin önemli olduğu bir dönemde, borsada işlem gören şirketler, sermaye piyasasında kaynak temin etmenin şirketlerin kaynak sorunlarının çözümünde alternatif finans kaynağı olması sebebiyle borsa sürecine girmek isteyen şirketlerin artarak devam ettiğini görmekteyiz. Ayrıca şunların da bilinmesinin faydalı olacağını belirtelim,

- **Ulusal Pazar**
- **İkincil ulusal Pazar**

#### **Ulusal Pazar**

BİST 'in en büyük pazarıdır. Şu an itibariyle sanayi şirketleri, bankalar, yatırım ortaklıkları, farklı sektörlerde faaliyet gösteren şirketler işlem görmektedir.

#### **İkincil Ulusal Pazar**

İkincil ulusal pazarın amacı Borsa İstanbul Kotasyon yönetmeliğindeki kotasyon koşullarını sağlayamayan şirketler ile gelişme ve büyüme potansiyeli taşıyan küçük ve orta ölçekli işletmelerin (KOBİ) sermaye piyasalarından kaynak temin etmesi amacıyla oluşturulmuş piyasadır. Bu pazarların gelişimi sürekli şekliyle gelişmektedir. Şirketler bu yapıları en iyi şekilde değerlendirmeli ve planlamalıdır.

- **Aile Şirketleri Halka Açılmada Ne Fayda Sağlar?**

Aile şirketlerinde halka açılmanın faydalarını, avantajlarını şu şekliyle belirtebiliriz;

- Aile şirketlerinin hisselerinin gelişmiş pazarlarda bilinirliğinin artması,
- Aile şirketlerinin finansal pozisyonunun gelişmesi, farklı imkanlar ile finansman sağlayabilme kabiliyetinin artması,
- Aile şirketinin şirket değerliliğinin artış göstermesi, hisse değerlerinde olası artışın oluşması,
- Aile şirketinin daha iyi, daha fazla bilinirliğinin artması.

Aile şirketine halka arzın getireceği faydalar, avantajlar yukarıda belirtilen açıklamalara ek olarak dönemsel ve sürekli olarak farklılaşabilmektedir. Bunun için şirketin üst düzey yöneticileri şirketlerine özel çalışmalar yapmalı, farklılıklarını her dönem ortaya koymalıdır. İşte o zaman aile şirketlerinin halka arzı etkisini ve verimliliğini göstermiştir, göstermeye devam edecektir.

- **Aile Şirketleri Halka Açılmada Ne Kaybeder?**

Aile şirketinin halka açılmasındaki karşısına çıkabilecek bazı kayıplar, dezavantajlar oluşabilmektedir;

- **Halka arz edilen aile şirketinde gizlilik kaybı**

Aile şirketlerinde gizlilik, mahremiyet en önemsenen hususlardan bir tanesidir. Aile şirketleri tarafından en istenmeyen sebep sonuç ilişkisidir. Aile şirketi, halka arza karar verdikten sonra artık birçok bilgiyi açıklamak zorundadır. Detaylı finansal bilgileri, halka arz için istenen tüm detay bilgileri, kamuyu ve hissedarları aydınlatmak için sağlanacak bilgiler kapsamlı bir şekilde paydaşlara açılacak, bilgilendirilecektir.

- **Halka arz edilme neticesinde aile şirketinin özerklik yapısı yok olacaktır**

Şirketin halka arzı sonrası yeni hissedarlar oluşacaktır. Aile hâkim kaldığı durumlarda bile azınlık haklarına sahip hissedarlar, asıl aile üyelerinin, hissedarlarının serbestçe şirketi yönetebilme, kararlar alabilme yetkinliklerini yok etmiş olacaklardır. Yönetmelerini zorlaştıracak haklara sahip olacakları için alınacak kararlar serbestçe alınamayacaktır.

- **Halka arz edilen şirketin, hissedarların artan sorumluluk yapıları**

Halka açık şirketlerin sorumlulukları diğer şirketlere göre artmış durumda olup, daha fazla sorumluluğa sahip olunacaktır. Kamusal şirketler ve özel şirketler kendi hissedarlarına sağlanan bilgilerin doğru kaynak ve verilerden olduğunu bilmek, sağlamak ile yükümlüdürler.

- **Halka arz edilen şirketin kontrolünün başkaları tarafından ele geçirilmesi ihtimali**

Şirketin halka arz sürecinde belirli sayıda hissenin satışı, verilmiş olması rakip ya da yatırımcılar tarafından aile şirketinin kontrolünün ele geçirilmesine imkân sağlayabilmektedir. Bunun için hisse, oran, değerlilik, halka arz stratejisi, hisse satış, alım süreçlerinin çok iyi takibi ve planlanması yapılmalıdır. Bu süreç kurumsal yönetim bilinci ile yönetim karar nisaplarının risk analizleri ile dikkatlice takip edilmelidir. Yönetimsel boşluklar oluşturulmamalıdır. Karar yetkinliği, yönetim kurulu işleyiş yetkinliği, ortaklar kurulu işleyişi risk yönetimi ile farklılaştırılmalı, geliştirilmelidir. (Risk yönetim kurulu etkin ve etkili olmalıdır.)

- **Halka arz edilen şirketlerde oluşan ek maliyetler**

Halka açılma sürecindeki maliyetler kayda değer maliyetlerden oluşmaktadır. Halka arz sonrası devam eden ek maliyetler olacaktır. Ön görülen maliyetler olarak, risk sigortası giderleri, denetim ücretleri, yasal ücretler, tescil ücretleri gibi giderler oluşacaktır. Bununla birlikte şirketin süreklilik arz eden denetim ücretleri, finansal bilgilerin periyodik yayım ve beyan giderleri ve diğer ücretlerden oluşmaktadır. Bu giderler dönemsel değişiklikler gösterebilmektedir. Halka arz uzun soluklu bir çalışmadır. Bunun için halka arz düşüncesi olan şirketler öncelikle halka arza hazırlık aşamasına girmelidirler. Yönetim niteliklerini en iyi hale getirmelidirler. Hissedar haklarını, yönetim kurulu yapılarını, şeffaflık/aydınlatma /bilgilendirme aşamalarını öncelikle farklılaştırmalıdır. İşte sonuç olarak halka arzda yeterli kurumsal yönetimin varlığını, oluştuğunu gösteren kayıtların oluşturulması gerekir. Bu kayıtların hazırlığını halka arz edilme sürecinden birkaç yıl önce tamamlamalı, uygulamaya almalıdırlar.

